

PRVOUKA - Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět prvouka se vyučuje od 1. do 3. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně v 1. ročníku a 2 hodiny týdně ve 2. a 3. ročníku.

Rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Propojení předmětu s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka. Pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací obsah je členěn do 5 tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – praktické poznávání místních a regionálních skutečností, dopravní výchova

Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi

Lidé a čas – zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země

Rozmanitost přírody – poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé a neživé přírody

Člověk a jeho zdraví – základní poučení o člověku, o jeho vývoji a o jeho zdraví

Předmět prvouka připravuje základy pro specializovanější výuku v předmětech přírodověda a vlastivěda na 1. stupni.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v přírodě a v učebně výpočetní techniky. Součástí vyučování je spojení s reálným životem a praktickou zkušeností – využití výstav, exkurzí a modelových situací.

Při výuce se uplatňují mezipředmětové vztahy zejména se vzdělávacími oblastmi Jazyk a jazyková komunikace (český jazyk a literatura), Umění a kultura (hudební výchova, výtvarná výchova) a průřezová témata Výchova demokratického občana (Občan, občanská společnost a stát, Občanská společnost a škola), Environmentální výchova (Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Ekosystémy, Vztah člověka k prostředí, Základní podmínky života) a Multikulturní výchova (Kulturní diference, Etnický původ).

Tematický okruh Občanská společnost a škola (VDO) je realizován v 1. a 2. ročníku:

1. ročník – vytváření a vyprávění příběhů o kamarádství mezi spolužáky, výtvarné zpracování tématu „můj dům, moje město“

2. ročník – rozlišování dobra a zla v pohádkách, dramatizace pohádek, modelové situace správného a nesprávného chování ve škole i mimo školu

Tematický okruh Občan, občanská společnost a stát (VDO) je realizován v 1. ročníku:

- modelové situace chování ve společnosti, příběhy a vyprávění o odpovědnosti za své chování, vytváření pravidel chování ve třídě

Tematický okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí (EV) je realizován v 1. a 2. ročníku:

- výtvarné zpracování čtyř ročních dob a jejich porovnávání, vycházka do přírody, celoroční sledování změn v přírodě, diskuze o vlivu dopravy a průmyslu na životní prostředí, o nakládání s odpady

Tematický okruh Ekosystémy (EV) je realizován ve 2. ročníku:

- porovnávání změn v přírodě během roku, přírody na vesnici a ve městě, samostatné vyprávění o přírodě a jejích změnách, výtvarné zpracování tématu – např. modelování zvířat

Tematický okruh Vztah člověka k prostředí (EV) je realizován ve 3. ročníku:

- popis kladných a záporných změn v přírodním prostředí, návrhy opatření k ochraně přírody, porovnávání rozdílných podmínek životního prostředí, poznávání možností ochrany vlastního zdraví

Tematický okruh Základní podmínky života (EV) je realizován ve 2. a 3. ročníku:

2. ročník - výtvarné zpracování tématu „koloběh vody v přírodě“, vyhledávání poznatků o vodě, zjišťování vlastností vody

3. ročník – vyhledávání poznatků o vzduchu a zjišťování jeho vlastností

Tematický okruh Poznávání lidí (OSV) je realizován ve 3. ročníku:

- vzájemné poznávání ve skupině, ve třídě, chyby při poznávání lidí, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem

Tematický okruh Kulturní diference (MuV) je realizován ve 3. ročníku:

- diskuze o způsobu myšlení a chování a odlišných zájmech lidí pocházejících z různého kulturního prostředí

Tematický okruh Etnický původ (MuV) je realizován ve 3. ročníku:

- základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci se učí poznávat věci, jevy a děje ze svého nejbližšího okolí a objevovat jejich vzájemné vztahy a souvislosti.

Kompetence k řešení problémů

Žáci se učí vnímat nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni a hledat vhodná řešení takových situací.

Kompetence komunikativní

Žáci jsou vedeni k rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání.

Kompetence sociální a personální

Žáci jsou vedeni k účinné a efektivní spolupráci ve skupinách.

Kompetence občanské

Žáci jsou vedeni k utváření ohleduplného vztahu k přírodě i ke kulturním výtvorům.

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k vytváření pracovních návyků.